

Avainturvallisuus haltuun.

Opas avainturvakaapin hankintaan.

Avainturvallisuus on viime kädessä käyttäjän huolellisuutta ja avainten oikeaa säilytystä.

Avainturvallisuus on osa lukitusturvallisuutta ja sen kulmakiviä ovat avainten hallinta ja säilytys. Paraskaan lukko auta, jos avaimia säilytetään huolimattomasti.

Turvalliset käytännöt avainten säilytyksessä on erityisen tärkeää yrityksissä, joissa on käytössä suuria määriä avaimia. Näitä ovat esimerkiksi kiinteistöjen huoltoyhtiöt, lukkoliikkeet ja autoliikkeet.

Mistä asioista avainhallinta muodostuu?

Toimiva avainhallinta turvaa ja selkeyttää kiinteistön avainten käyttöä:

- Avaimia säilytetään turvallisessa paikassa.
- Avainten lukumäärä ja niihin liittyvät tiedot ovat aina selvillä.
- Avaimia saavat valvotusti hallintaansa ja käyttöönsä vain oikeat henkilöt.
- Avaimen käyttö on aina jäljitettävissä.
- Yrityksessä tai yhteisössä on avainohjeiden ja -rekisterin ylläpidosta ja avaimiin liittyvistä toimenpiteistä vastaava henkilö.

Lukoissa ja avaimissa tehtävät muutokset on aina dokumentoitava huolellisesti.

Jos avainhallintaprosessi ei ole vielä kunnossa, on siihen saatavilla ammattilaisten apua, jotka ohjaavat prosessin toimiviksi ja turvalliseksi.

Avainten merkinnät

Avaimesta ei saa selvittää, mihin kohteeseen se sopii.

- Avaimet on merkittävä tai koodattava siten, että niitä ei voi yhdistää tiettyyn kohteeseen.
- Avainkoodit eivät saa olla ulkopuolisen saatavilla.
- Avainkoodilista on säilytettävä turvallisesti ja erillään avaimista.

Avainten säilytys

Avaimia on aina säilytettävä huolellisesti ja turvallisesti. Asianmukainen ja lukittava avainkaappi ehkäisee rikoksia ja vahinkoja sekä sujuvoittaa avainten hallintaa ja käyttöä.

Oikeantyyppisen avainkaapin valitaan vaikuttavat muun muassa

- säilytettävien avainten määrä
- avaintyytit
- käyttötarpeet
- sijoituspaikan turvataso.

Avainkaapin oikea turvataso

Valitse avainkaappi, joka täyttää omat käyttötarpeesi. Ohjeena voit käyttää Finanssialan Keskusliiton julkaisemia murtosuojaohjeita. Ohjeet ovat yleisiä, joten soveltamista saattaa tarvita. Voit varmistaa omalta lukkoliikkeeltäsi tai vakuutusyhtiöltäsi, että avainten suojaustasosi riittää ja oikea ratkaisu juuri teidän tarpeisiin, eikä ylilyöntejä tapahdu.

- 1–50 ovea – kaapin on oltava lukittava, metallinen ja avainten säilytykseen tarkoitettu.
- 51–500 ovea – kaapin on oltava standardin SFS-EN 14450, SFS 5870, SS 3492 tai SFS 7020 mukaan testattu.
- yli 500 ovea – kaapin on oltava standardin SFS-EN 1143-1 mukaan vähintään luokkaan Euro1 testattu kassakaappi.

Valintaan vaikuttaa myös säilytyspaikan rakenteet. Varsinkin Euro luokan kassakaapeissa voi niiden paino nousta liian suureksi rakenteiden kantavuuteen nähden. Yksi vaihtoehto on jakaa avaimia useampaan kaappiin. Avaimia ei tarvitse saada kaikkia mahtumaan samaan kaappiin. Jako useampaan kaappiin voi jopa helpottaa avainten hallinnointia ja käyttöoikeuksien määrittelyä.

Malli ja koko

Avainturvakaappeja on moniin tarpeisiin. Kun valitset sopivaa, määrittele

- montako avainta kaapissa säilytetään nyt ja tulevaisuudessa
- säilytetäänkö avainkaapissa myös muuta kuin avaimia, esimerkiksi mappeja
- minkälaiseen paikkaan avainkaappi asennetaan?

Kaappeja on myös seinämällejä. Niiden koukkumäärä vaihtelee 40-100 kpl välillä. Painot ovat 35-70 kg välissä. Nämä vaativat tukevan seinärakenteen kiinnitykseen. Lattia eli ns. tornimalleissa koukkumäärät alkavat 140 ja jatkuvat lähes 1000 koukun xl kaappeihin. Näiden kaappien painoväli on 85kg-250kg.

Tarpeesi mukaan voit hankkia avainturvakaapin, jossa on koukkuja yksittäisille avaimille tai avainnipoille tai myös hyllytilaa esimerkiksi mappien säilytykseen.

Avainturvakaapin materiaalina vahva, vähintään 4 mm teräs on oikea vaihtoehto. Avainkaapin pitää kestää koviakin vääntöyrityksiä.

Kassakaapit avainten säilytykseen.

Kun säilytyksessä on paljon voimakkaita avaimia eli yleis- ja huoltoavaimia voi aukaisujen määrä nousta isoksi, jopa tuhansiin. Silloin oikea valinta on Euro1 luokiteltu kassakaappi. Kaapit varustetaan useammalla hyllylevyllä ja avaimet sijoitetaan kapeisiin muovilaatikoihin. Esimerkiksi 1300 mm korkean kassakaapin paino on 320kg. Vaikka kaapilla on painoa pitää myös ne ankkuroida pohjasta lattiaan.

Avainkaapin lukkomekanismi

Yleisimmät vaihtoehdot avainkaapin lukitukselle on

- mekaaninen avainlukko
- elektroninen näppäinlukko
- elektroninen näppäinlukko yhdistettynä kulunvalvontaan. Ainakin Caseclosed kaappeihin voi KV ominaisuuden lisätä myös myöhemmin. Siinä kulunvalvonta valvoo kaapin näppäinlukon käyttöoikeuksia. Käyttäjä tunnistetaan kahdella eri tavalla.

Avain- tai turvakaappi kannattaa varustaa elektronisella lukolla, sillä kaapin merkittävin turvallisuusriski on sen mahdollinen oma avain.

Markkinoilla on myös esimerkiksi älykortilla tai biometrisellä tunnisteella toimivia avainkaappeja sekä kaappeja, jotka on varustettu erilaisilla lukitusjärjestelmien yhdistelmillä. Näissä ratkaisuissa voidaan yksittäisen avaimen luovutusta valvoa elektronisesti, eli kaapista saa avaimen, jos siihen on valtuutus. Käyttäjistä voi myös muodostaa omia ryhmiä samoilla oikeuksilla. Useiden älykaappien ja niiden käyttöoikeuksien hallinta onnistuu yhteisesti verkon kautta sijaintipaikasta riippumatta. Näissä ratkaisussa myös avainhallinta tehostuu ja järjestelmään voidaan liittää erillisiä palautuslaatikoita. Järjestelmä tunnistaa palautetun avaimen RFIT tunnisteeseen, eli tagin perusteella. Jos kaappia käytetään autonavainten säilytykseen, on älykaappeihin mahdollista tehdä varaus, jolloin autonavaimia ei voi saada toinen käyttöön. Optiona älykaapeissa on myös ajokunnon tarkistus puhallustestillä.

Kaapin paikka ja asennus

Avainten hallinnasta vastaavan yrityksen on huolehdittava tilojen rakenteellisesta murtosuojauksesta ja murtohälytysjärjestelmistä. Finanssialan Keskusliiton ohjeissa suositellaan muun muassa, että tilan

- seinien ja ovien ikkunat on murtosuojattu esimerkiksi teräsristikolla tai FK:n hyväksymällä Glassgard iskunsuojakalvolla
- oven rakenteen on oltava lujuudeltaan seinärakennetta vastaava
- ovi on lukittava käyttölukolla ja I- luokan varmuuslukolla.

Kaapin sijoitusta harkittaessa on huomioitava myös lattioiden tai seinien rakenteet, sijoituspaikasta riippuen. Asuin - ja toimistokiinteistöissä on lattian laskennallinen kantavuus 250kg/m² teollisuuskiinteistöissä se on 1000kg/m². Seinäkaapeissa on mahdollista lisätä kiinnityksen kannatusta lattiasta erillisellä teräsrakenteella.

Asenna avainkaappi huolellisesti valmistajan ohjeiden mukaisesti.

- Avainkaappi ei saa olla helposti ulkopuolisen havaittavissa, esimerkiksi ikkunan kautta. Ikkunoissa voi käyttää tarvittaessa erillistä näkösuojakalvoa. Kauppanimiä Sungard.
- Sisäänpääsy avainkaapin huonetilaan saa olla vain henkilökunnalla. Tässä on hyvä käyttää, vaikka yhden oven kulunvalvontaa. Lisäkustannukset eivät ole merkittäviä. Kauppanimi mm. Suprema.
- Kaappi tulee pultata vahvasti kiinni kiviseinään tai lattiaan esimerkiksi vahvoilla lyöntiankkureilla.

Tarkista vakuutusehtosi

Vakuutusyhtiöiden omaisuuden vakuutusehdot perustuvat usein Finanssialan Keskusliiton avainturvallisuuteen ja rakenteelliseen murtosuojaan liittyviin suosituksiin ja ohjeisiin. Tarkista, että lukitusturvallisuutesi noudattaa vakuutuskirjasi suojeleohjeita ja pyydä tarvittaessa kirjallinen lausunto omalta yhtiöltäsi. Lausunnolla tarkoitetaan muutakin kuin viittausta em. ohjeeseen. Yrityksen omaehtoista turvallisuustasoa voidaan nostaa myös avainkaapin sijoituspaikan kameravalvonnalla. Niistäkin on tarjolla varsin edullisia pilvitallennus vaihtoehtoja. Kauppanimi mm. Easynet kameravalvonta.

Hyvä on kuitenkin muistaa, että vakuutukset perustuvat lopulta vakuutuksenottajan ja sen myöntäjän keskinäiseen sopimukseen ja riskiarvioon. On ollut myös tapauksia joissa vakuutusyhtiön vaatimuksia ei ole noudatettu ja noudattamatta jättäminen on vaikuttanut vahingon syntyyn tai sen määrään. Näissä tapauksissa korvausta on voitu vähentää tai se on evätty kokonaan.